

GAUTENG PROVINCE
EDUCATION
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

testpapers.co.za

GAUTENGSE DEPARTEMENT VAN ONDERWYS
PROVINSIALE EKSAMEN
JUNIE 2019
GRAAD 10

REKENINGKUNDE
NASIENRIGLYNE

VRAAG	PUNTE
1	26
2	44
3	40
4	18
5	72
TOTAAL	200

13 bladsye

VRAAG 1: BEGRIPPE EN KONTANTJOERNALE**1.1 BEGRIPPE**

Pas die **inligting** in KOLOM A by die **begrip** in KOLOM B. Skryf slegs die letter neer.

KOLOM A	KOLOM B	
1.1.1	G	✓
1.1.2	D	✓
1.1.3	E	✓
1.1.4	A	✓
1.1.5	B	✓

5

1.2 KONTANTONTVANGSTEJOERNAAL VAN WATERKLOOF HANDELAARS VIR SEPTEMBER 2018

Dok	Dag	Besonderhede	Fol	Ontleding van ontvangste	Bank	Verkope	Koste van verkope	Debiteure kontrole	Korting toegestaan	Diverse rekeninge		
										Bedrag	Fol	Besonderhede
BS	01	L. Lally			✓80 000					✓80 000		Kapitaal✓
92		K. Siwedi		152	✓✓152			160	✓8			
93	03	Knysna Bank Bpk		16 600	✓16 600					✓16 000		Vaste deposito: Knysna Bank Bpk✓
										✓600		Rente op vaste deposito✓
KRR	04	Verkope		3 900		✓3 900	✓✓1 950					
BS	06	I. Patel						✓650				
KRR	28	Verkope		1 520		✓1 520	✓✓760					
#✓		#*✓										
											20	

* aanvaar Rente Inkomste

1 punt vir ten minste 4 uit 6 dokumentnommers korrek

#*1 punt vir ten minste 4 besonderhede korrek

KONTANTBETALINGSJOERNAAL VAN WATERKLOOF HANDELAARS VIR SEPTEMBER 2018

Dok	Dag	Begunstigde	Fol	Bank	Debiteure-kontrole	Handels-voorraad	Krediteure-kontrole	Korting ontvang	Lone	Diverse Rekeninge		
										Bedrag	Fol	Besonderhede
115	04	Gugu Groothandelaar					✓2 500	✓120				
BS	05	B. Brown (V/T)			✓110							
116	10	Dada Handelaar				✓4 140						
117		Go-Go Karweiers				✓300						
118	20	Munisipaliteit								✓870		Water en Elektr.✓
119	22	Natal Bank								✓7 000		Lening: Natal Bank✓
										✓350		Rente op lening✓
120	27	Kontant							✓1 980	✓520		Wisselgeld✓
BS	30	Knysna Bank Bpk								✓360		Rente op oortrekking✓
BS		Knysna Bank Bpk								✓✓564		Bankkoste✓

*1 punt vir ten minste 6 besonderhede korrek

20

Totale Punte

45

VRAAG 2: ALGEMENE JOERNAAL

2.1 **ALGEMENE JOERNAAL VAN DEVAAN WINKELS (Omskrywings nie verlang)**

					Debiteurekontrole		Krediteurekontrole	
Datum	Besonderhede	F	Dt	Kt	Dt	Kt	Dt	Kt
31	Totale	a/b			624	316	702	454
	Oninbare Skulde	N	✓840					
	A. Pondor	DL		✓840		☑✓840		
	J. Klop	DL	✓30		☑✓30			
	Korting toegestaan	N		✓30				
	Handelsvoorraad	B	✓170					
	Onttrekkings	B		✓170				
	Handelsvoorraad	B	✓640					
	Verbruiksgoedere	N		✓640				
	M. Mokwena	DL	✓210		✓210			
	M. Mawema	DL		✓210		✓210		
	T. Smith	CL	✓550				✓550	
	B. Smith	DL		✓550		✓550		
Ken een punt vir besonderhede en bedrag					864	1 916	1 252	454
					☑ Vir beide totale		☑ Vir beide totale	

Totale Punte
22

VRAAG 3: ALGEMENE GROOTBOEK EN INTERNE KONTROLE

3.1 Voltooi die ontbrekende inligting

A	Debiteurekontrole✓
B	KOJ✓
C	Handelsvoorraad✓
D	R57 500✓
E	Koste van verkope✓
F	R50 000✓
G	KBJ✓
H	Krediteurekontrole✓
I	Krediteurekontrole✓ moenie krediteure-afslag aanvaar nie
J	KKJ✓
K	Koste van verkope✓
L	R6 000✓
M	AJ✓
N	$R267\ 000 - R7\ 000 - R5\ 000 - R2\ 000 - R50\ 000 - R57\ 500 = R145\ 500$ ☒ ✓

3.2.1

Die eienaar het goedere vir eie gebruik geneem. Wat is die verkoopsprys van die goedere geneem?

R5 000 x 1.6 = R8 000 ✓✓

2

3.2.2

Wat sal die brondokument wees vir die bedrag L, geboekstaaf in DAJ?

Duplikaat kredietnota. ✓

1

3.3

Lys TWEE interne kontroles om voorraad te beveilig.

Enige aanvaarbare antwoord ✓✓ ✓✓ (2 x 2)

- Verdeling van pligte.
- Alle aankope moet behoorlike goedgekeur word.
- Behoorlike goedkeuring van voorraad uitgereik vanaf stoor.
- Gereelde fisiese voorraadopname.
- Installeer sekuriteitskamas in die stoorkamer en winkel.
- Huur veiligheidswagte om die stoor te monitor.
- Voorraad moet in 'n veilige plek gestoor word.

Een punt vir gedeeltelik korrekte antwoord

4

Totale Punte
22

VRAAG 4: DEBITEURE REKONSILIASIE EN INTERNE KONTROLE

4.1 DEBITEUREKONTROLEREKENING

ALGEMENE GROOTBOEK VAN SCHUMANN GROOTHANDELAARS

BALANSSTAAT-REKENINGE AFDELING

Dt		DEBITEUREKONTROLE										Kt		
Mrt	1	Saldo [89 560✓ - 6 000✓]	a/b	83 560	00	Mrt	31	Bank en korting toegestaan	KOJ	266 040	00			
	30	Verkope	DJ	270 000	00			Debiteure- afslag [1 200 + 210✓ + 520✓]	DAJ	1 930	00			
		Bank (V/T)	KB J	300	00			Joernaal- krediete	AJ	1 950	00			
		Joernaal- debite [720✓ + 300✓]	AJ	1 020	00			Saldo	o/d	84 960	00			
				354 880	00					354 880	00			
Apr	1	Saldo	a/b	84 960	00									

✓ 1 punt vir alle folios ingevoeg

14

4.2 LYS VAN DEBITEURE OP 31 MAART 2019

NAAM	Debiet
Cooper (17 900 – 520✓)	17 380
Baloyi (16 380✓ + 2 900✓ + 300✓)	19 580
Hope (14 400 – 400✓)	14 000
Smith (21 900✓ – 2 900✓)	19 000
Williams (18 200✓ – 1 600✓ – 1 600✓)	15 000
	84 960

16

4.3	<p>Voorsien EEN rede hoekom jy dink die saldo van die Debiteure-kontrole rekening moet ooreenstem met die Debiteurelys. Enige aanvaarbare antwoord ✓✓</p> <ul style="list-style-type: none"> Die debiteurekontrole is 'n opsomming van die debiteurelys en die debiteurelys is 'n opsomming van die debiteuregrootboek. Beide word voorberei vanaf dieselfde brondokumente (transaksies). 	<table border="1"> <tr><td> </td></tr> <tr><td>2</td></tr> </table>		2
2				
4.4	<p>Die eienaar Paul Schumann is bekommerd dat debiteure nie betyds sal betaal nie. Noem DRIE maatreëls wat in plek gestel kan word om te verseker dat debiteure betyds betaal. Enige DRIE aanvaarbare antwoorde ✓✓ ✓✓ ✓✓ (3 x 2)</p> <ul style="list-style-type: none"> Bied korting aan vir vroeë vereffening. Belas agterstallige rekeninge met rente. Stuur aanmaningsbriewe. Stuur SMS'e. Handig rekeninge oor aan skuld invorderaars. 	<table border="1"> <tr><td> </td></tr> <tr><td>6</td></tr> </table>		6
6				
4.5.1	<p>Indien die korting toegestaan R35 720 is, hoeveel is vanaf debiteure ontvang gedurende Maart? R266 040 – R35 720 = R230 320 ✓✓</p>	<table border="1"> <tr><td> </td></tr> <tr><td>2</td></tr> </table>		2
2				
4.5.2	<p>Behalwe vir rente gehef, wat anders kan voorkom as joernaaldebite? Voorsien EEN item of antwoord. Enige aanvaarbare antwoord ✓✓</p> <ul style="list-style-type: none"> Oordragte tussen debiteure en krediteure Herstel van foute 	<table border="1"> <tr><td> </td></tr> <tr><td>2</td></tr> </table>		2
2				
4.5.3	<p>Voorsien TWEE moontlike redes vir die debiet van R300 in die Debiteurekontrolerekening. Enige TWEE aanvaarbare antwoorde ✓✓ ✓✓</p> <ul style="list-style-type: none"> Terugbetaling aan 'n debiteur wat oorbetaal het 'n Gedishonoreerde tjek 	<table border="1"> <tr><td> </td></tr> <tr><td>4</td></tr> </table>		4
4				

Totale Punte
46

VRAAG 5: TRANSAKSIE-ONTLEDING

5.1 REKENINGKUNDIGE VERGELYKING

	ALGEMENE GROOTBOEK		BEDRAG R	VERGELYKING		
	Rekening gedebiteer	Rekening gekrediteer		B	E	L
Bv.	Donasies	Skryfbehoeftes	540	0	+ -	0
1	Rente uitgawe✓	Krediteurekontrole✓	✓✓36	0	✓-	✓+
7	Bank✓	Debiteurekontrole✓	1 400	✓✓ +/-	0	0
	Oninbare skulde✓	Debiteurekontrole	✓✓2 600	✓-	✓-	0
16	Bank✓	Rente-inkomste*✓	130	+✓	+✓	0
19	Debiteurekontrole✓	Bank✓	1 260	✓✓ +/-	0	0
	Debiteurekontrole	Korting toegestaan✓	✓✓40	✓+	✓+	0
25	Kleinkas✓	Bank✓	480	✓✓ +/-	0	0
31	Handelsvoorraad✓	Krediteurekontrole✓	✓✓1 530	✓+	0	✓+

* Aanvaar rente op lopende rekening

5.2.1 **Wat is die betekenis van V/T? (Verwys na transaksie op die 19de)**

Wanneer betaling nie deur die bank gemagtig is nie en die tjek is teruggestuur aan die begunstigde. ✓✓

2

5.2.2 **Voorsien TWEE redes waarom 'n bank 'n tjek mag weier.**

Enige twee aanvaarbare antwoorde ✓✓ ✓✓

- Die bedrag in woorde en syfers verskil.
- Die tjek is nie geteken nie.
- Die tjek is ouer as 6 maande.
- Die tjek is vooruitgedateer.
- Daar is 'n fout op die tjek gemaak.
- Die trekker het nie voldoende fondse in die bank nie.
- Die trekker is oorlede en daar kan nie toegang tot sy rekening verkry word nie.

4

Totale Punte
44

VRAAG 6: BEGRIPPE EN SALARISSE EN LONE

6.1 Dui aan of die volgende bewerings WAAR of ONWAAR is

6.1.1	Waar	✓
6.1.2	Onwaar	✓
6.1.3	Onwaar	✓
6.1.4	Waar	✓
6.1.5	Onwaar	✓

05

6.2 **Bereken die ontbrekende bedrae in die Loonjoernaal en Salarisjoernaal vir Mei 2018.**

6.2.1 $160 + 240 + 28.74 + 809 = R1\ 237.74$ ✓✓

6.2.2 $2\ 874 - 1\ 237.74^* = R1\ 636.26$ ✓☑ *sien 6.1.1

6.2.3 $R28.74$ ✓

6.2.4 $13\ 261 - 1\ 480 - 1\ 450 - 2\ 111 = R8\ 220$ ✓☑ 2 gedeeltes korrek

6.2.5 $21\ 110 - 13\ 261 = R7\ 849$ ✓✓

6.2.6 $R211,10$ ✓

10

6.3.1 Voorsien die dubbelinskrywing vir die Pensioenfondsbydrae in die Loonjoernaal.

DEBITEER: Pensioenfondsbydrae OF Lone ✓ **Aanvaar enige een van twee**

KREDITEER: Pensioenfonds ✓

2

6.3.2 Die netto salaris bereken in 6.2.5 in die Salarisjoernaal sal oorgeboek word na die Salarisrekening en watter ander rekening?

Krediteure vir salarisse ✓

1

6.4 Die eienaar Mr Thomas Ndebele het besluit om nie hierdie maand die LBS bedrag oor te betaal nie omdat hy kontant nodig het, hy sal volgende maand 'n dubbele oorbetaling maak. Hoekom is jy teen hierdie besluit gekant wat hy gemaak het. Voorsien EEN konsekwensie (gevolg) vir hierdie aksie.

Oneties / Bedrog geld behoort aan SAID. ✓

Konsekwensie
Laat betalingsboete / heffing sal deur SAID gehef word ✓✓

3

Totale Punte
21